КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра історії світового українства
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра гідрології та гідроекології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з навчальної роботи
_____ Володимир ПАСЬКО
«08» 08 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

для студентів

галузь знань	**10 – Природничі науки**
спеціальність	**103 - Науки про Землю**
освітній рівень	**бакалавр**
освітня програма	**Метеорологія**
вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2024/2025**
Семестр	**1**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладачі: **Горбань Тетяна Юріївна**, д.п.н., професор кафедри історії світового українства;
Хільчевський Валентин Кирилович, доктор географічних наук, професор кафедри гідрології та гідроекології, професор

Пролонговано: на 20__/20___н.р. _____(_____) «__»____20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20___н.р. _____(_____) «__»____20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2024

Розробники: **Горбань Тетяна Юріївна**, д.п.н., професор кафедри історії світового українознавства; **Хільчевський Валентин Кирилович**, доктор географічних наук, професор кафедри гідрології та гідроекології, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав.кафедри метеорології та кліматології
_____ Сергій СНІЖКО
Протокол №1 від 27 серпня 2024 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету
Протокол № 7 від «30» серпня 2024 року
Голова науково-методичної комісії _____ Наталія КОРОГОДА
(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати студентам знання про історію університетської освіти, основні етапи діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка, географічного факультету, розвиток гідрології та метеорології на географічному факультеті, сприяти адаптації першокурсників до навчання в університеті із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *1. Знати:*

1.1 основні історичні передумови формування університетської освіти у світі;

1.2 основні етапи та особливості розвитку освітніх процесів на українських землях; 1.3 Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, культурних подій та явищ

2. Вміти:

2.1 охарактеризувати особливості впливу світових університетських традицій на формування української освітньої системи;

2.2 розуміти суть історичних процесів, які впливали на розвиток університетської освіти на українських землях;

3. Володіти елементарними навичками формування самостійних висновків щодо освітніх процесів у світі, в Україні та у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка у різні хронологічні періоди, застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання.

3. Анотація навчальної дисципліни: дана навчальна дисципліна присвячена ознайомленню з першоджерелами класичної освіти та її традиціями, висвітленню особливостей західноєвропейської університетської освіти на різних етапах історичного розвитку від давнини до сучасності висвітленню характеристики еволюції вітчизняної вищої освіти, становленню і функціонування університетів на українських землях. Студенти ознайомлюються з історичним оглядом процесу заснування та подальшої науково-педагогічної діяльності університету в Києві (XIX – XXI ст.), аналізують сучасне становище КНУ імені Тараса Шевченка та географічного факультету на фоні світових тенденцій у сфері вищої освіти. Вивчають створення та становлення та розвитку університетських кафедр гідрології та гідроекології і метеорології та кліматології в університеті, ролі завідувачів та викладачів кафедр в їхньому історичному розвитку і становленні.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні у студентів цілісної системи знань про еволюцію вітчизняної вищої освіти, становленню і функціонування університетів на українських землях, заснування та основні етапи діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка, розвиток гідрології і метеорології на географічному факультеті, предмет її вивчення, основні завдання, поділ на розділи та значення; ролі завідувачів та викладачів кафедр в їхньому становленні.

Виконання поставлених завдань дозволять випускнику досягти наступних компетенцій: *ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.*

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК06[1]. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	**Результат навчання**			
1.1	*Першоджерела класичної освіти. Освіта в епоху еллінізму*	*лекція, самостійна робота*	*тест, бліц опитування, модульні контрольні*	*50%*
1.2	*Особливості західноєвропейської освіти в період середньовіччя. Університетські коледжі: причини виникнення, специфіка діяльності.*	*лекція, самостійна робота*		
1.3	*Розвиток класичних освітніх закладів в період Нового часу. Університети і єзуїтські академії: спільні риси та відмінності*	*лекція, самостійна робота*		
1.4	*Історія вищої освіти на українських землях. Утворення та діяльність Острозької академії*	*лекція, самостійна робота*		
1.5	*Заснування університету Св. Володимира в Києві та його діяльність у XIX – на початку XX ст. Національні рухи і міжетнічні відносини у студентському середовищі в XIX ст.*	*лекція, самостійна робота*		
1.6	*Київський університет в добу національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр. та за часів радянської влади. Київський університет в роки Другої світової війни*	*лекція, самостійна робота*		
1.7	*Розвиток Київського університету в умовах державної незалежності України*	*лекція, самостійна робота*		
1.8	*Короткі відомості про географію в Україні та географічний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка*	*лекція, самостійна робота*		
1.9	*Історичний розвиток географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка*	*лекція, , самостійна робота*		
1.10	*Відкриття, кафедри гідрології та гідроекології в університеті*	*лекція, самостійна робота*		
1.11	*Становлення та розвиток кафедри гідрології та гідроекології в університеті (сучасний період)*	*лекція, самостійна робота*		
1.12	*Видатні персоналії на кафедрі гідрології та гідроекології в університеті*	*лекція, самостійна робота*		
1.13	*Відкриття і становлення та розвиток кафедри метеорології та кліматології в університеті*	*лекція, самостійна робота*		
1.14	*Видатні персоналії на кафедрі метеорології та кліматології в університеті*	*лекція, самостійна робота*	*Виступ на семінарському занятті підготовка та захист презентацій,*	*20%*
2.1	*Оформлювати презентації відповідно загальних вимог, щодо візуалізації матеріалів дослідження.*	*самостійна робота, підготовка рефератів та їх презентація*		
2.2	*Аналізувати значний об'єм літературних джерел, формувати висновки.*	*самостійна робота*		
2.3	*Доповідати результати роботи перед аудиторією*	*підготовка рефератів та їх презентація*		
2.4	*Аналізувати біографічні та бібліографічні довідки викладачів кафедр гідрології та гідроекології і кліматології в університеті*	*самостійна робота*		
3.1	*Формулювання аналітичних висновків між доповідачем і аудиторією щодо перспектив розвитку університету, кафедр гідрології та гідроекології і метеорології та кліматології в університеті*	*аналітичні висновки та доповіді, самостійна робота*	*Виконання реферативних робіт з курсу та їх захист, залік*	*10%*

3.2	*Формулювання аналітичних висновків щодо навчальної та наукової взаємодії між кафедрами гідрології та гідроекології і метеорології та кліматології в університеті.*			
4.1	*При підготовці індивідуального для кожного студента реферативного дослідження.*		*Виконання реферативних робіт з курсу та їх захист, залік*	*20%*
4.2	*При аналізі ролі і місця кафедри гідрології та гідроекології в гідрологічній науці в Україні*			
4.3	*При аналізі ролі і місця кафедри метеорології та кліматології в метеорологічній науці в Україні*			

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Програмні результати навчання	**Результати навчання за дисципліною**												
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5-1.14	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2-4.3
ПРН01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову						+				+	+	+	+
ПРН13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.									+	+	+		+

7.Схема формування оцінки:

Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання письмових контрольних робіт та під час приймання звітів з підготовлених рефератів.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

1. результати навчання – **1 (знання РН 1.1-1.14)** – до 50%;
2. результати навчання – **2 (вміння РН 2.1-2.4)** - до 20%;
3. результати навчання – **3 (комунікація РН 3.1-3.2**) - до 10%
4. результати навчання – **4 (автономність та відповідальність РН 4.1-4.3)** - до 20%

7.1. Форми оцінювання студентів:

У курсі передбачено **2** *змістовні частини.* Заняття проводяться у вигляді лекцій та семінарів, самостійної роботи. Завершується дисципліна – **заліком.**

Упродовж семестру, після завершення відповідних тем, проводяться тематичні письмові контрольні роботи із відкритими питаннями.

- семестрове оцінювання здійснюється за модульно-рейтинговою системою.
У змістовий модуль ЗМ1 входять теми 1-15. У змістовий модуль ЗМ2 входять теми 16-23. Обов'язковим для заліку є написання контрольної роботи за ЗМ та підготовка презентацій.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ		***ЗМ***	
	Min. – 18 балів	*Max. –30 балів*	*Min. – 18 балів*	*Max. –30 балів*
Усна відповідь	*„1" x 1 = 1*	*„5" x 1 = 5*	*„1" x 1 = 1*	*„5" x 1 = 5*
Модульна контрольна робота*	*„11" x 1 = 11*	*„15" x 1 = 15*	*„11" x 1 = 11*	*„15" x 1 = 15*
„3" **–** мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. [1] **–** мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. * **–** усі модульні контрольні роботи (МКР) мають розрахунково-аналітичний характер.				

Умови допуску до заліку: Студенти, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – **20** балів* до складання заліку не допускаються. Рекомендований мінімум для допуску до заліку– ***36 балів***. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

.

Підсумкове оцінювання у формі заліку: максимальна кількість балів на заліку- 40 балів, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали *(60% максимальної кількості балів, відведених на залік)*.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	*Залік*	Підсумкова оцінка
Мінімум	*18*	*18*	*24*	*60*
Максимум	30	30	40	100

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.2 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8.1 Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
Розділ 1. Короткий екскурс історії університетської освіти. Історія Київського університету				
1	Тема 1. Першоджерела класичної освіти	1		
2	Освіта в епоху еллінізму		1	4
3	Тема 2. Особливості західноєвропейської освіти в період середньовіччя	1		
4	Університетські коледжі: причини виникнення, специфіка діяльності.		1	4
5	Тема 3. Розвиток класичних освітніх закладів в період Нового часу	1		
6	Університети і єзуїтські академії: спільні риси та відмінності		1	4
7	Тема 4. Історія вищої освіти на українських землях	1		
8	Утворення та діяльність Острозької академії		1	4
9	Тема 5. Заснування університету Св. Володимира в Києві та його діяльність у XIX – на початку XX ст.	1		
10	Національні рухи і міжетнічні відносини у студентському середовищі в XIX ст.		1	4
11	Тема 6. Київський університет в добу національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр. та за часів радянської влади	1		1
12	Київський університет в роки Другої світової війни		1	4
13	Тема 7. Розвиток Київського університету в умовах державної незалежності України	1		1
14	Впровадження новітніх технологій в освітній процес		1	5
15	Модульна контрольна робота	1		
Розділ 2. Короткий екскурс історії вищої географічної освіти. Розвиток гідрологічної та метеорологічної освіти в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка				
16	Тема 8. Першоджерела класичної географічної освіти	1	1	4
17	Тема 9. Історія географічної освіти на українських землях	1	1	4
18	Тема 10. Розвиток географічного факультету Київського університету в умовах державної незалежності України	1	1	5
19	Тема 11. Становлення кафедри гідрології та гідроекології	1	1	4
20	Тема 12. Становлення кафедри метеорології та кліматології	1	1	4
21	Тема 13. Персоналії кафедри. гідрології та гідроекології		1	4
22	Тема 14. Персоналії кафедри метеорології та кліматології		1	4
23	*Модульна контрольна робота*	1		
	ВСЬОГО	**14**	**14**	**60**

Загальний обсяг *90 год.,* в тому числі:
Лекцій **– 14** *год.*
*Семінарів – **14** год.*
Консультації – ***2** год.*
Самостійна робота **- 60** *год.*

9. Рекомендовані джерела:

1. Загальна гідрологія: підручник / **В.К. Хільчевський**, О.Г. Ободовський, В.В. Гребінь та ін. – К.: Видавничо- поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 399 с.

2. **Хільчевський В.К.** Кафедра гідрології і гідрохімії: освіта і наука. К.: Ніка-центр, 2000.

3. Університетська гідрологічна наука в Україні та перспективи подальшого її розвитку / **Хільчевський В. К.**, Є. Д. Гопченко, Н. С. Лобода, О. Г. Ободовський, В. В. Гребінь, Ж. Р. Шакірзанова, Ю. С Ющенко, Н. П. Шерстюк // Український гідрометеорологічний журнал - 2017, №19.С.90-105

4. Сніжко С. І., Паламарчук Л. В., Затула В. І. Метеорологія: Підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 592 с.

5 Географічний факультет у персоналіях / Олійник Я. Б., Бортник С. Ю., Гродзинський М. Д., Дмитрук О. Ю. та інші. — К.: ВГЛ «Обрії», 2008.